

Przedmiotowy system oceniania z języka polskiego w BSP

I Cele edukacyjne przedmiotu

- kształcenie umiejętności odczytywania tekstów na poziomie dosłownym, alegorycznym, metaforycznym, parabolicznym
- kształcenie umiejętności posługiwania się terminami historycznoliterackimi, językoznawczymi
- kształcenie umiejętności budowania wypowiedzi językowych, zarówno ustnych, jak i pisemnych, o różnych funkcjach
- pogłębianie znajomości utworów literackich wskazanych w programie oraz z zakresu lektury uzupełniającej
- doskonalenie umiejętności korzystania z różnych źródeł informacji

II Podstawa programowa

- dla klas po gimnazjum:

Program nauczania języka polskiego w zakresie podstawowym Z. Starownik: „Przeszłość to dziś”.

- dla klas po szkole podstawowej:

Teresa Kosyra-Cieślak „Przeszłość idzie”. Program nauczania języka polskiego w czteroletnim LO i pięcioletnim technikum. Zakres podstawowy i rozszerzony.

III Podręcznik

- dla klas po gimnazjum:

„Przeszłość to dziś” (Klasy: pierwsza, druga, trzecia), wydawnictwo STENTOR.

- dla klas po szkole podstawowej:

„Przeszłość i dziś” (Klasy: pierwsza, druga, trzecia, czwarta), wydawnictwo STENTOR i WSiP.

IV Obszary oceniania

- wiadomości
- umiejętności
- postawa-aktywność, systematyczność
- samodzielnie opracowany materiał poszerzający wiadomości

V Formy pracy podlegające ocenie

- sprawdziany, zadania klasowe, kartkówki, testy, wypowiedzi na określony temat
- odpowiedzi ustne
- zadania domowe
- prace dodatkowe

VI Kryteria na określoną ocenę

Niedostateczny otrzymuje uczeń, który:

- *nie opanował wiadomości i nie posiada umiejętności określonych programem nauczania, koniecznych do dalszego kształcenia*
- wykazuje lekceważący stosunek do przedmiotu; nie prowadzi zeszytu przedmiotowego, nie wykonuje zadań podczas lekcji oraz w domu,

- opuszcza zajęcia z danego przedmiotu.

Dopuszczający otrzymuje uczeń, który:

- *ma braki w opanowaniu wiadomości i umiejętności określonych programem nauczania, ale braki te nie przekreślają możliwości dalszego kształcenia*
- przyporządkowuje autorom tytuły i głównych bohaterów utworów literackich wskazanych w podstawie programowej,
- określa ramy chronologiczne epoki,
- posługuje się kluczowymi dla rozumienia omawianych epok pojęciami,
- streszcza główne wątki utworów literackich,
- rozpoznaje najważniejsze środki stylistyczne,
- wypowiada się w sposób komunikatywny,
- wypowiedzi mają charakter odtwórczy,
- podejmuje próby interpretacji utworów na poziomie dosłownym,
- w wypowiedziach pisemnych zachowuje poprawność językową i ortograficzną.

Dostateczny otrzymuje uczeń, który potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, a ponadto:

- *opanował w podstawowym zakresie te wiadomości i umiejętności określone programem, które są konieczne do dalszego kształcenia*
- wskazuje związki omawianych epok z wcześniejszymi,
- wiąże fakty literackie z istotnymi faktami historycznymi,
- opisuje motywy i tematy literackie, odwołując się do omówionych utworów,
- określa tematykę i problematykę omówionych utworów,
- charakteryzuje wzorce osobowe i postawy bohaterów,
- charakteryzuje podstawowe prądy artystyczne, hasła programowe poszczególnych epok,
- prace pisemne mają charakter nieschematyczny, są poprawne pod względem językowym, ortograficznym i stylistycznym.

Dobry otrzymuje uczeń, który potrafi to, co na ocenę dostateczną, a ponadto:

- *opanował w dużym zakresie wiadomości i umiejętności określone programem nauczania*
- posiadaną wiedzę i umiejętności potrafi wykorzystać w sytuacjach typowych,
- wskazuje związki literatury z filozofią, sztuką i historią,
- porównuje wzorce osobowe i kreacje bohaterów, odwołując się do utworów literackich,
- dokonuje analizy typowego dla epoki i autora utworu literackiego,
- formułuje wnioski, uogólnienia, argumenty, prezentując swój punkt widzenia,
- ocenia bohaterów literackich w kontekście epoki,
- komponuje dłuższe, zwarte, uporządkowane, poprawne stylistycznie, językowo i ortograficznie wypowiedzi,
- buduje pracę interpretacyjną według własnej koncepcji.

Bardzo dobry otrzymuje uczeń, który potrafi to, co na ocenę dobrą, a ponadto:

- *opanował w pełnym zakresie wiadomości i umiejętności określone programem nauczania*

- zdobyte wiadomości i umiejętności potrafi wykorzystać również w sytuacjach problemowych,
- sprawnie wymienia głównych twórców kultury i ich dzieła,
- przedstawia ewolucję bohatera literackiego oraz wybranych gatunków literackich,
- wyjaśnia funkcje motywów antycznych i symboli biblijnych w poznanych utworach literackich,
- formułuje wnioski płynące z porównania kształtu artystycznego tekstów literackich,
- samodzielnie gromadzi, porządkuje i wykorzystuje w wypowiedziach ustnych i pisemnych materiały z różnych źródeł dotyczące literatury i sztuki,
- stosuje sądy wartościujące i uogólniające,
- dba o poprawność językową, stylistyczną, interpunkcyjną i ortograficzną wypowiedzi,
- stosuje oryginalną koncepcję wypowiedzi,
- dokonuje samodzielnej analizy i interpretacji dzieła literackiego,
- dokonuje syntezy twórczości literackiej,
- wykazuje się swobodą konwersacji, kulturą dyskusji i piękną polszczyzną.

Celujący otrzymuje uczeń, który potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:

- umie formułować problemy i samodzielnie dokonywać analizy nowych zjawisk,
- prezentuje swoje poglądy, umiejętnie posługuje się zdobytą wiedzą,
- stawia hipotezy badawcze, polemizuje, by obronić własne stanowisko, wykazuje się oryginalnością ujęcia tematu, umiejętnie wykorzystując sądy badaczy literatury,
- ewentualnie zdobył punktowane miejsce w olimpiadzie przedmiotowej na szczeblu rejonowym bądź wyższym

Formy pracy ucznia podlegające ocenie:

W klasach I - IV/V przewidziano:

- przynajmniej dwa wypracowania w semestrze,
- przynajmniej jedno zadanie klasowe w roku,
- przynajmniej jedno dyktando w roku,
- po omówieniu każdej epoki literackiej- sprawdzian wiadomości,
- przeprowadzanie ćwiczeń przygotowujących do pisemnej matury z języka polskiego,
- przeprowadzanie ćwiczeń przygotowujących do ustnej matury z języka polskiego

Ponadto:

- w kl. I – test diagnozujący po gimnazjum,
- w kl. III/ IV - test diagnozujący przed maturą,
- w kl. IV/V - próbny pisemny egzamin maturalny z języka polskiego

W przypadku prac pisemnych punktowanych stosuje się następującą skalę:

- **celujący** 100 % + zadanie dodatkowe
- **bardzo dobry** 91-100 % maksymalnej liczby punktów
- **dobry** 76-90 % maksymalnej liczby punktów
- **dostateczny** 61-75 % maksymalnej liczby punktów
- **dopuszczający** 41-60 % maksymalnej liczby punktów
- **niedostateczny** 0- 40 % maksymalnej liczby punktów.

VII Kontrakt

- sprawdziany oraz prace klasowe zapowiadane są z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem i są obowiązkowe dla każdego ucznia;
- uczeń nieobecny na sprawdzianie lub pracy klasowej z przyczyn usprawiedliwionych zobowiązany jest go napisać w terminie wyznaczonym przez nauczyciela; nieobecność nieusprawiedliwiona na sprawdzianie lub teście obowiązkowym jest podstawą do wstawienia częściowej oceny niedostatecznej; o terminie i formie poprawy oceny niedostatecznej decyduje nauczyciel.
- uczeń może jeden raz poprawiać ocenę z pracy obowiązkowej; poprawa powinna się odbyć w ciągu dwóch tygodni od dnia otrzymania sprawdzonej pracy;
- kartkówki obejmują materiał z trzech ostatnich tematów i nie muszą być zapowiadane;
- brak notatek w zeszycie przedmiotowym może być podstawą do wystawienia częściowej oceny niedostatecznej;
- w ciągu każdego semestru uczeń dwukrotnie może zgłosić nieprzygotowanie do lekcji (nieopanowane wiadomości, brak zadania domowego) bez konsekwencji otrzymania oceny niedostatecznej, za wyjątkiem lekcji, na które zapowiedziane są obowiązkowe prace pisemne lub powtórzenie.
- przyjmuje się następujące wagi ocen: sprawdziany i zadania klasowe – 3, testy CR – 2, pozostałe – 1;
- ocenę śródroczną i końcoworoczną ustala się na podstawie średniej z ocen częściowych i pozytywnego zaliczenia wszystkich sprawdzianów, zadań klasowych, lektur i zadań domowych. Ważna jest również frekwencja na zajęciach. Przyjmuje się następujące minimalne średnie z ocen częściowych na poszczególne oceny śródroczne i końcoworoczne:
średnia 1,9 – ocena dp
średnia 2,75 – ocena dst
średnia 3,75 – ocena db
średnia 4,75 – ocena bd
średnia 5,75 – ocena cl
- prace dodatkowe, udział w konkursach i olimpiadach mogą mieć tylko korzystny wpływ na ocenę końcową ucznia;
- śródroczna ocena niedostateczna powinna być poprawiona przez ucznia najpóźniej do końca lutego, w formie uzgodnionej z nauczycielem;
- końcoworoczna ocena niedostateczna może być zmieniona jedynie w wyniku egzaminu poprawkowego.

Załącznik do Przedmiotowego Systemu Oceniania obowiązującego w BSP

Wspólna lista lektur omawianych na zajęciach we wszystkich zespołach klasowych – dla klas po gimnazjum

Lista nie obejmuje utworów lirycznych. Kompletny spis lektur znajduje się w Podstawie programowej. Wytłuszczonym drukiem zaznaczono teksty, których nie wolno pominąć na zajęciach.

Klasa I

1. Jan Parandowski: „Mitologia” (fragmenty)
2. Sofokles „Antygona” lub „Król Edyp”
3. Biblia (fragmenty)
4. „Dzieje Tristana i Izoldy” (całość lub fragmenty)
5. Szekspir „Makbet”

Klasa II

- 1. A. Mickiewicz- III cz. „Dziadów”**
- 2. A. Mickiewicz: „Pan Tadeusz”**
3. J. Słowacki „Kordian” (całość lub fragmenty)
4. B. Prus „Kamizelka” i/lub „Mendel Gdański”
- 5. B. Prus „Lalka”**
6. F. Dostojewski „Zbrodnia i kara”

Klasa III

1. S. Żeromski „Ludzie bezdomni”
2. J. Conrad „Jądro ciemności”

3. S. Wyspiański „Wesele”

4. W. Reymont „Chłopi” t. 1 (Jesień)
5. S. Żeromski „Przedwiośnie” i/lub Z. Nałkowska „Granica”
6. W. Gombrowicz „Ferdynand”

Klasa IV

1. T. Borowski „Opowiadania” (wybór)
2. G. Herling-Grudziński „Inny świat”
3. H. Krall „Zdążyć przed Panem Bogiem”
4. A. Camus „Dżuma”
5. T. Różewicz „Kartoteka” i/lub S. Mrożek „Tango”
6. Z. Nałkowska „Medaliony”